

Swahili B – Higher level – Paper 1
Swahili B – Niveau supérieur – Épreuve 1
Swahili B – Nivel superior – Prueba 1

Monday 9 November 2015 (afternoon)
 Lundi 9 novembre 2015 (après-midi)
 Lunes 9 de noviembre de 2015 (tarde)

Candidate session number
 Numéro de session du candidat
 Número de convocatoria del alumno

1 h 30 m

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Question and answer booklet – Instructions to candidates

- Write your session number in the boxes above.
- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all the paper 1 questions.
- Refer to the text booklet which accompanies this booklet.
- Answer all of the questions in the boxes provided. Each question is allocated **[1 mark]** unless otherwise stated.
- The maximum mark for this examination paper is **[60 marks]**.

Livret de questions et réponses – Instructions destinées aux candidats

- Écrivez votre numéro de session dans les cases ci-dessus.
- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient toutes les questions de l'épreuve 1.
- Référez-vous au livret de textes qui accompagne ce livret.
- Répondez à toutes les questions dans les cases prévues à cet effet. Sauf indication contraire, chaque question vaut **[1 point]**.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[60 points]**.

Cuaderno de preguntas y respuestas – Instrucciones para los alumnos

- Escriba su número de convocatoria en las casillas de arriba.
- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todas las preguntas de la prueba 1.
- Consulte el cuaderno de textos que acompaña a este cuaderno.
- Conteste todas las preguntas en las casillas provistas. Cada pregunta vale **[1 punto]** salvo que se indique lo contrario.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[60 puntos]**.

Kifungu A — Nyama ya Mbuzi ya Kukaanga

Jibu maswali yafuatayo. Tumia **aya ya ①** kwa majibu yako.

1. Ni kifungu gani kinachoonyesha kuwa nyama ya mbuzi ni miongoni mwa vyakula vinayopendwa na watu wa pwani ya Kenya?

.....

2. Ni mawazo yapi **mawili** yametolewa kuhusu kuliwa kwa nyama ya mbuzi? [alama 2]

(a) .....

(b) .....

3. Aghalabu ni neno lipi husemwa kuhusiana na ulaji wa nyama ya mbuzi?

.....

4. Ni kwa nini aghalabu watoto hawali nyama ya mbuzi?

.....

Chagua jibu muafaka. Andika herufi kwenye kisanduku ulichopewa. Tumia **aya ya ② na ③** kwa majibu yako.

5. Kulingana na kifungu hiki ni kauli gani iliyo sahihi kuhusu nyama ya mbuzi?

- A. Kuna njia moja tu ya kutayarisha nyama ya mbuzi.
- B. Namna moja ya kutayarisha nyama ya mbuzi ni kutumia mafuta machache.
- C. Kukaanga ni namna moja ngumu ya kutayarisha nyama lakini ya haraka.
- D. Nyama ya kukaanga ni ngumu kwa watoto kuila.

6. Wakati wa kutayarisha nyama ya mbuzi...

- A. chumvi nyingi hutumiwa.
- B. chumvi kiasi kinachoridhisha hutumiwa.
- C. vitunguu saumu vilivyopondwa kijiko kimoja na nusu cha kulia hutumiwa.
- D. vitunguu saumu vilivyopondwa havitumiwi hata kidogo.

7. Kutokana na kauli A hadi J, chagua kauli **nne** ambazo ni sahihi kulingana na kifungu hiki. Andika jibu mwafaka kwenye kisanduku ulichopewa. Tumia **aya ya ④ hadi ⑥** kwa majibu yako. [alama 4]

Mfano:

A

- A.** Baada ya kukata na kuosha nyama ya mbuzi weka kwenye sufuria utakayoipikia.
- B.** Unastahili kuchanganya vyema viungo ili vienee kwa nyama.
- C.** Ongeza maji ya kutosha kwenye nyama.
- D.** Usigeuze nyama punde inapoanza kuchemka.
- E.** Viungo vingi husaidia ladha ya awali ya nyama.
- F.** Viungo vya kutosha huchangia ladha ya awali ya nyama.
- G.** Ukitumia viungo vitasaidia kuondoa harufu ya mbuzi na kuimarisha ladha ya nyama.
- H.** Unastahili kutumia tangawizi iliyopondwa au ya unga.
- I.** Unaweza kuhepa kutafuna viungo iwapo utatumia tangawizi iliyopondwa au ya unga kwenye nyama.
- J.** Nyama ya mbuzi huweza kuliwa na chochote.

16EP03

Turn over / Tournez la page / Véase al dorso

Kifungu B — Maajabu Ya Dunia: Nyumbu Wathibitisha “Nyumbani” Kwao Ni Serengeti

Jibu maswali yafuatayo. Tumia **aya 1** hadi **3** kwa majibu yako.

8. Kulingana na kifungu hiki, nyumbu walikuwa wakirudi wapi?

.....

9. Nyumbu walikuwa wameenda kufanya nini nchini Kenya?

.....

10. Ni kifungu gani kinamaanisha kuwa watalii wengi huvutiwa kuona nyumbu ana kwa ana?

.....

11. Ni kifungu gani cha maneno kinachoweza kutumiwa kuelezea kinyume cha: mtalii mmoja alikasirishwa na kile alichokitazama kwa macho yake?

.....

Kwa kutumia **aya ya 4**, ni maneno gani au vifungu gani vinamaanisha yafuatayo:

Mfano: sudi

..... **bahati** .....

12. kuona

.....

13. kupendeza

.....

14. inafahamika

.....

15. miujiza

.....

Kauli zifuatazo zilizopo hapa chini ni kweli (K) au si kweli (S) kulingana na aya ya ⑤ hadi ⑧. Chagua jibu mwafaka. Kama **ni kweli** andika [**K**] kama **si kweli** andika [**S**] kwenye kisanduku pembeni mwa kila sentensi. Thibitisha jibu lako kwa kunukuu sehemu mwafaka kutoka kwa kifungu. Majibu yote mawili yanatajikana kwa alama moja. Ya kwanza imetolewa kama mfano.

Kweli Si kweli

Mfano: Watalii walikuwa na nia ya kujiburudisha kwa kuona wanyama.

K

Thibitisho: ..... **Walitaka kufurahisha nyoyo zao kwa kushuhudia** .....
 ..... **makundi ya nyumbu yakihama.** .....

16. Kenya na Tanzania zimekuja pamoja katika shughuli ya kulinda mto Mara na mazingira yake.

Thibitisho: .....

17. Watalii huchukua wakati mwingi kuona namna nyumbu wanavyosaidiana mawazo ya kuvuka mto Mara.

Thibitisho: .....

18. Viboko ni tisho kubwa inayowapata nyumbu.

Thibitisho: .....

19. Wakati mwingine nyumbu wanapoona kuna hatari majini huendelea na safari yao.

Thibitisho: .....

Linganisha mwanzo na mwisho wa sentensi. Tumia **aya ya** ⑨ kwa majibu yako.

**Mfano: Meneja wa Uhusiano wa
Shirika la Hifadhi ya Taifa**

E

20. Wanyama...

21. Mto Mara...

- A.** asema wageni wamekuja kuona mto Mara na wanyama.
- B.** ni pahali panapopendeza kwa wanyama.
- C.** huvuka mto Mara kuanzia asubuhi hadi jioni.
- D.** wanyama hawaachi kuvuka mto Mara.
- E.** **alinena kuwa wageni wengi wamejitayarisha kuja kuwaona wanyama.**
- F.** ni kikwazo kikuu kwa wanyama wanaovuka mto huo.

16EP07

Turn over / Tournez la page / Véase al dorso

Kifungu C — Hongera Kampuni Mashuhuri Kufadhili Mashindano Ya Ngoma Za Kisukuma

Linganisha kila mojawapo wa meneno yafuatayo kutoka kwenye kifungu na neno mwafaka linalokaribiana maana nalo. Andika herufi kwenye kisanduku ulichopewa. Umefanyiwa sentensi moja kama mfano. **Zingatia:** kuna majibu zaidi kuliko yale unayohitaji. Tumia **aya ya 1** kwa majibu yako.

Mfano: nikiyashutumu**A.** shughuli

22. yamejikita

B. nikiyalaumu

23. yamezagaa

C. yameegemea

24. tija

D. mali

25. miradi

E. yamekuwa**F.** yameenea**G.** tangaza**H.** faida**I.** maendeleo**J.** nikiyashuku

Chagua jibu au kauli sahihi kutoka kwa kifungu itakayomaanisha yafuatayo. Zingatia **aya ya 2** hadi **4** kwa majibu yako.

Mfano: Kwa wakati huu mambo yameanza kuwa tofauti...

..... **kwa sasa hali hii imebadilika.** .....

26. Makampuni mengi yamekuwa yakitia juhudi sana katika kutoa fedha za shughuli za kimaendeleo pia.

.....

27. Tukishughulikia tu umaridadi na starehe hatutafua dafu.

.....

28. Mwandishi amechangamshwa mno na taarifa za mchango wa kampuni moja maarufu.

.....

29. Wengi wetu tumepuuza utamaduni na lugha zetu.

.....

Chagua jibu muafaka. Andika herufi kwenye kisanduku ulichopewa. Tumia **aya ya 5 na 6** kwa majibu yako.

30. Zitasaidia “japo kutukumbusha” ina maana gani?

- A. Zitasaidia kutukumbusha angalau.
- B. Zitasaidia kwa kiasi kikubwa kutukumbusha.
- C. Zitasaidia kutukumbusha mengi.
- D. Zitasaidia kutukumbusha.

31. “Tulikuwa watu huru kifikira” ina maana gani?

- A. Walikuwa wanafikiria juu ya uhuru wao.
- B. Walikuwa wanafanya mambo yao bila kuingiliwa.
- C. Walikuwa wanaingiliwa wanapofanya mambo yao.
- D. Walikuwa hawana uhuru wa kufikiria.

32. “Bila shaka makampuni mengine yataiga mfano wenu” ina maana gani?

- A. Kwa hakika yatafuata na kutenda hivyo.
- B. Kuna wasiwasi kuwa yatafuata mfano wao.
- C. Yatakuwa na shida kuwafuata.
- D. Yatafuata kwa wasiwasi.

Kifungu D — Msichana Aliyetoweka Kwa Sababu Ya Mahaba

Jibu maswali yafuatayo. Tumia **aya ya ① hadi ⑤** kwa majibu yako.

33. Ni nini kilimfanyikia Pili baada ya kuvuka mlango wa darasa?

.....

34. Taja yale Pili aliyatamka kimoyomoyo.

.....

35. Ni kifungu gani cha maneno kinachoonyesha kuwa maisha ya mji atakaoenda Pili ni wa kipekee ikilinganishwa na miji mingine licha ya kuwa mdogo?

.....

36. Ni kifungu kipi cha maneno kinaonyesha kuwa Pili alikuwa amebakia mwenyewe chuoni?

.....

Chagua jibu muafaka. Andika herufi kwenye kisanduku ulichopewa. Tumia **aya ya ④ na ⑤** kwa majibu yako.

37. Ni kwa nini Pili alikazia macho ya udadisi maktaba?

- A. Alikuwa na fikira tele.
- B. Alitaka tu kufanya hivyo.
- C. Alitaka kuona maktaba.
- D. Alitaka kitu kutoka kwa maktaba.

38. Baada ya kutoa picha ya mpenziye ukutani, Pili alifanya nini?

- A. Aliichanachana.
- B. Aliibandua.
- C. Aliweka vizuri katika mkoba wake.
- D. Aliweka juu ya meza nzuri.

39. "Lilifutika haraka na kurejesha usumbufu wa awali" ina maana gani?

- A. Liliondolewa na mambo mengi ya kuisimua.
- B. Lilishindwa na vitu vya kawaida.
- C. Hakukuwa na mashindano ya mambo.
- D. Liliondolewa haraka na kurudia hali ya mashaka.

Linganisha kila mojawapo wa meneno yafuatayo kutoka kwenye kifungu na neno mwafaka linalokaribiana maana nalo. Andika herufi kwenye kisanduku ulichopewa. **Zingatia:** kuna majibu zaidi kuliko yale unayohitaji. Tumia **aya ya 6 hadi 9** kwa majibu yako.

40. alipowasili	☐	A. shwari
41. mawazo	☐	B. haja
42. hamu	☐	C. alipofika
43. hakuchelewa	☐	D. hasa
44. tulivu	☐	E. upendo
45. hususan	☐	F. anakutafuta
		G. fikira
		I. ilimlazimu
		J. hakukawia
		K. hakufika

Kifungu E — Ati, Mila Hii Ni Unyanyasaji Wa Kijinsia? Wanawake Mnasemaje?

46. Kutokana na kauli A hadi H, chagua kauli **nne** ambazo ni sahihi kulingana na kifungu hiki. Andika jibu mwafaka kwenye kibanduku ulichopewa. Tumia **aya ya ① hadi ④** kwa majibu yako. [alama 4]

A. Ni mazoea wanawake wa Kiafrika kupiga magoti wanapowasalimia wanaowazidi kwa umri.

B. Hakuna tofauti ya namna ya kupiga magoti kwa makabila yote Afrika.

C. Kwa Wasukuma mwanamke anapaswa kupiga magoti hadi chini kabisa.

D. Upigaji wa magoti ni dalili ya ulezi bora.

E. Upigaji wa magoti ni dharau.

F. Mwanamke pia anaweza kupigiwa magoti.

G. Wavulana au wanaume hawastahili kupiga magoti.

H. Shule ya upili ya Kahororo haiwafundishi vijana adabu njema.

Chagua jibu muafaka. Andika herufi kwenye kibanduku ulichopewa. Tumia **aya ya ④** kwa majibu yako.

47. Kulingana na msimulizi ni nini kinastahili kuwoko katika utamaduni wetu?

A. Maelewano na utamaduni.

B. Heshima.

C. Maelewano na utangamano.

D. Maelewano na heshima.

48. Kulingana na aya hii, ni nini cha kustaajabisha?

A. Tunatupilia mbali utamaduni wetu.

B. Kuna utandawazi mwingi.

C. Tunaiga utamaduni wa kigeni.

D. Wale tunaiga wana mila kama zetu tunazopuuza.

Ni maneno yapi yanaweza kujaza mapengo katika **aya ya 5**? Chagua maneno kwenye orodha uliyopewa na kisha uyaandike hapo chini.

ISHARA	MILA	NZURI	TABIA	WASIO
MATUMAINI	MUHALI	POTOFU	UTAMADUNI	UTU

Mfano: [- X -] .....**mila** .....

49. [- 49 -]

.....

50. [- 50 -]

.....

51. [- 51 -]

.....

52. [- 52 -]

.....

Jibu maswali yafuatayo. Tumia **aya ya 6** kwa jibu lako.

53. Ni sentensi gani humaanisha kuwa msimulizi alitaka wanawake watoe kauli zao juu ya dhana ya kupiga magoti?

.....

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

Veillez **ne pas** écrire sur cette page.

Les réponses rédigées sur cette page
ne seront pas corrigées.

No escriba en esta página.

Las respuestas que se escriban en
esta página no serán corregidas.

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

Veillez **ne pas** écrire sur cette page.

Les réponses rédigées sur cette page
ne seront pas corrigées.

No escriba en esta página.

Las respuestas que se escriban en
esta página no serán corregidas.

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

Veillez **ne pas** écrire sur cette page.

Les réponses rédigées sur cette page
ne seront pas corrigées.

No escriba en esta página.

Las respuestas que se escriban en
esta página no serán corregidas.

